

DIERENPASPOORT OKAPI

pag 1

LATIJNSE NAAM: *Okapia johnstoni*

Ik ben een: zoogdier

Aantal jongen: 1 jong

Zwanger: ca. 15 maanden

Volwassen met: ca. 1,5 - 3 jaar

Maximale leeftijd (wild): ca. 15 tot 20 jaar

Gewicht: ca. 250 kg

Schouderhoogte: ca. 1,65 m

Lengte: ca. 2,10 m

Woonplaats: Ik leef in het regenwoud.
In het Ituriwoud in Democratische Republiek Congo
Afrika

Voedsel: Bladeren, bosgras, jonge spruiten van
struiken, 30 soorten planten

Vijanden in de natuur: het luipaard en de mens

Bedreiging in 2015: bedreigd

Wist je dat: de okapi zo'n lange tong heeft dat hij zijn
eigen oren kan schoonmaken?

Let op: Alle getallen zijn gemiddelden van metingen in het wild.

DIERENPASPOORT OKAPI

pag 2

WAAR KUN JE DE OKAPI AAN HERKENNEN?

BOSGIRAFFE

Pas rond 1900 werd de eerste okapi door een westerling gezien. Groot nieuws! Eigenlijk kenden de Afrikanen die in het gebied van de okapi's leven het dier al eeuwen. Ze noemden het dier okapi en zo heet hij nog steeds. De okapi werd pas zo laat ontdekt, omdat het dier erg schuw is en zich snel verstopt in het regenwoud. De okapi is familie van de giraffen en wordt ook wel bosgiraffe genoemd.

STREEPJESCODE

Okapi's hebben een donkere vacht met daarop witte strepen op de poten en de billen. Dit streep patroon lijkt op dat van een zebra; het werkt als een streepjescode. Iedere okapi heeft zijn eigen, unieke streepjescode. Het jong herkent zijn moeder aan haar strepen. De strepen zorgen er ook voor dat het dier minder opvalt in het dichtbegroeide regenwoud; dat noemen we camouflage. Kijk maar eens goed naar onze okapi's; zie je verschil in de gestreepte billen?

REGENJAS

In het regenwoud regent het veel. Gelukkig heeft de okapi zijn eigen regenjas: op de huid zit een soort bruinige olie die beschermt tegen water. Zo blijft de huid gezond.

GROTE OREN, LANGE TONG

Omdat het regenwoud dichtbegroeid is, zijn goede oren en neus belangrijker dan goede ogen. Daarom heeft de okapi zulke grote oren. Om goed te kunnen horen.

Wat ook opvalt, is de lange tong van ca. 35 cm lang! Net zo lang als van zijn familielid de giraf. Met zijn lange tong grijpt de okapi een tak en trekt die naar zich toe om de bladeren eraf te rissen. Maar hij gebruikt zijn tong ook om dingen te onderzoeken en om bv. zijn ogen schoon te likken.

DIERENPASPOORT OKAPI

pag 3

TWEE UITSTEEKSELS

Opvallend zijn de twee uitsteeksels op de kop van het mannetje. Het lijken wel hoorns maar dat zijn het niet. Het zijn uitsteeksels van de schedel. Ze zijn met huid bedekt en ongeveer 10-15 centimeter lang. Ze worden gebruikt als wapen tegen andere mannetjes, maar soms kan een vrouwtje ook een kopstoot krijgen als ze niet doet wat hij wil.

GELUIDEN DIE WIJ NIET HOREN

Het meeste contact tussen okapi's vindt plaats tussen de moeder en het jong. Daarbij kunnen ze verschillende geluiden maken. Soms maken okapi's heel lage geluiden die wij niet kunnen horen (infrasonen geluiden). Deze geluiden kunnen de okapi's van heel ver horen. Infrasonen geluiden worden in het regenwoud vaak gebruikt door dieren die niet bij elkaar in de buurt zijn en elkaar niet kunnen zien.

WAAR EN HOE LEEFT DE OKAPI?

ITURIWOOD

Okapi's leven alleen in Afrika, in het Ituriwoud in Democratische Republiek Congo. Je kunt ze vooral vinden in het dichtbegroeide regenwoud langs de rivieren. Maar erg makkelijk vind je ze niet, want ze kunnen zich heel goed verstoppen. Okapi's kunnen mensen al van ver aan horen komen en gaan er dan stilletjes vandoor.

HELEMAAL IN JE UPPIE

Okapi's leven niet in een groep maar alleen. We noemen dit **solitaire dieren**. Ze hebben ieder hun eigen leefgebied (**territorium**) en komen elkaar alleen opzoeken als ze willen paren. De mannetjes geven met hun geur aan waar hun territorium is door op de lage struiken waar ze langs lopen ze plassen. Het territorium van een mannetje is ongeveer net zo groot als 1.400 voetbalvelden. Het territorium van een vrouwtje is veel kleiner. De grootte van het territorium wordt bepaald door de hoeveelheid voedsel, water en schuilplaatsen die er zijn.

KAARTJE: www.greatparanoiac.wordpress.com

DIERENPASPOORT OKAPI

pag 4

WAT EET DE OKAPI?

GIF ETEN

Okapi's zijn herkauwers en eten wel 115 verschillende soorten planten. Sommige zijn zelfs giftig. Maar niet voor okapi's! Er zijn ongeveer 30 soorten planten die de okapi's het liefst eten. Met hun lange tong plukken ze bladeren, knoppen en jonge takjes van bomen. Soms eten ze ook gras, varens, vruchten en paddenstoelen.

POEP LIKKEN

In de natuur likken okapi's vaak aan klei langs de rivier, aan houtskool van bomen die door de bliksem geraakt zijn en aan vleermuizenpoep uit holle bomen. Waarschijnlijk doen ze dit om aan mineralen (stoffen als zout enz.) te komen die ze nodig hebben.

VOLLE MAAN

Okapi's zijn een groot deel van de dag bezig met het zoeken van eten. Meestal doen ze dit in de ochtend en laat in de middag, maar soms ook op heldere nachten met volle maan.

HOE PLANT DE OKAPI ZICH VOORT?

SNUFFELEN, RENNEN, LIGGEN

Tijdens de paartijd heeft het vrouwtje meestal een maand lang zin om te paren. Het vrouwtje laat met een plasgeur een spoor achter voor het mannetje. Ook probeert ze hem te verleiden met geluiden. Dan volgt er een lange achtervolging, met geluiden, draaien, liggen, opstaan en rennen.

Als het vrouwtje wil paren zal ze met haar hoofd laag blijven staan. Maar wanneer ze niet wil paren loopt ze een stukje naar voren of trapt ze naar achteren. Meestal duurt de paartijd in de natuur een paar dagen.

DIERENPASPOORT OKAPI

pag 5

EEN KALF MET MANEN

Als de okapi's gepaard hebben, is het vrouwtje ongeveer 15 maanden zwanger van 1 kalf. Als de bevalling begint, gaat de moeder diep het bos in om haar jong te krijgen. Het pasgeboren dier weegt ongeveer 22 kilogram. Dat is net zo zwaar als een mensenkid van ongeveer 6 jaar. Het kalf heeft korte manen op zijn rug.

LIKKEN EN RUIKEN

De moeder likt het kalf schoon en zorgt ervoor dat het zo snel mogelijk kan staan. Het jong leert hierdoor de geur van de moeder goed kennen, waardoor ze een sterke band krijgen. Na een half uur kan het dier zijn eerste wankele stappen al zetten. Maar het duurt wel een paar dagen voor hij echt stevig op zijn poten kan staan. Ongeveer een uur na de geboorte drinkt het jong voor het eerst melk bij zijn moeder. Het kalf ligt een paar weken verborgen in het bos, zodat het veilig is voor vijanden als moeder gaat eten.

DE WIJDE WERELD IN

Als hij ongeveer een jaar oud is, verliest het jong zijn manen. Het gaat dan ook al zelf op zoek naar voedsel. Pas als het oud genoeg is om te kunnen paren, verlaat hij zijn moeder en gaat hij op zoek naar een eigen gebied.

VIJANDEN VAN DE OKAPI

LITTEKENS

De grootste natuurlijke vijand van de okapi is het luipaard. Veel okapi's hebben littekens op de huid overgehouden aan een mislukte aanval van het luipaard.

STROPERS EN BOEREN

Stropers zijn ook een groot gevaar voor de okapi. De bevolking kapt bomen om bos vrij te maken voor een akkertje. De okapi heeft daardoor steeds minder leefgebied.

FOTO: www.flickr.com/photos/david-berliner/

DIERENPASPOORT OKAPI

pag 6

oorlog

Als bescherming zijn aparte gebieden gemaakt met hekken eromheen waar de okapi's in geplaatst werden. Doordat er al jarenlang een burgeroorlog is in hun leefgebied wordt er minder gedaan aan de bescherming van bedreigde dieren. Bovendien zijn er mensen die wegvluchten van de oorlog. Deze mensen hebben bijna niets bij zich. Ze jagen dan op de dieren, zodat ze toch wat te eten hebben.

bedreigd!

Door deze gevaren is de okapi met uitsterven bedreigd. Het is lastig om precies te zeggen hoeveel okapi's er nog leven in de natuur, omdat ze zich zo goed verstoppen. Maar in 2008 is er geschat dat er nog 10.000 tot 20.000 okapi's in het wild leven.

HOE LEVEN OKAPI'S IN DIERGAARDE BLIJDORP?

BELANGRIJK

Als enige tuin in Nederland, heeft Blijddorp sinds 1957 okapi's in de collectie. Op dit moment is er nog één andere dierentuin die deze dieren ook heeft (Beekse bergen). Daar hebben ze een mannengroep. De fok met okapi's is in Blijddorp succesvol verlopen. In 2008 werd het 40e jong geboren.

VERZORGING

Deze dieren hebben speciale verzorging nodig. Als één van de weinige diersoorten in de dierentuin worden okapi's handtam gehouden; de jonge dieren worden vanaf hun geboorte langzaam gewend aan publiek en aan aanraking door verzorgers. Anders worden ze van alles en iedereen zenuwachtig. Een okapi kan, als hij schrikt, keihard wegrennen, zo in de hekken. Dan zou hij zomaar iets kunnen breken. Volwassen dieren worden af en toe geborsteld, maar sommige houden hier helemaal niet van. Bovendien moeten de verblijven veel vaker schoongemaakt worden dan bij andere dieren dus dat gebeurt ook wel waar de dieren bij zijn (zie hieronder). Om al die redenen moeten okapi's dus aan mensen gewend blijven.

DIERENPASPOORT OKAPI

pag 7

HEEL SCHOON

Okapi's zijn erg gevoelig voor parasieten (piepkleine beestjes die de dieren ziek kunnen maken). De stallen worden dus iedere dag heel goed schoongemaakt. Daarna krijgen ze een vers bed van stro. De ontlasting (poep) wordt een aantal keer per dag weggeruimd. Ook oude blaadjes moeten weggehaald worden. Daar zouden de dieren ernstige maag- en darmproblemen van kunnen krijgen, vooral bij de jonge dieren.

TE SCHOON

Het komt wel eens voor dat een okapi-moeder haar kalf veel te vaak likt. In de natuur verstopt de moeder weleens het kalf op een hele goede schuilplek, om zelf voedsel te zoeken. Maar in Blijddorp hoeft dat niet en heeft ze alle tijd om telkens maar weer haar jong te likken. Vooral zijn kontje. Dat is niet goed voor de huid van het jong, dus worden moeder en kalf soms een tijdje van elkaar gescheiden.

VOEDSEL

Je weet al dat we met het voedsel heel voorzichtig moeten zijn. Een okapi eet in de natuur veel verschillend groenvoer, dus ook in Blijddorp zorgen we daarvoor.

Per dag krijgt een volwassen okapi:

- Luzernehooi,
- Kuilluzerne,
- Groentes, meestal andijvie,
- Rozenblad,
- paarden- of browserbrokken,
- krachtvoer, door een voedselspecialist van Blijddorp zelf gemengd,
- het hele jaar wilgen of andere takken,
- Bietenpulp,
- af en toe pompoen of meloen (als lekkernij en als verrijking),
- de dieren hebben ook een liksteen

DIERENPASPOORT OKAPI

Het fruit wordt vrijwel niet meer gegeven. Daar kregen de dieren darmproblemen door. (Kamina is trouwens de enige die fruit lekker vindt).

MEDICIJNEN MET EEN TRUCJE

Okapi's likken hun vacht heel vaak. In andere dierentuinen worden daarom soms medicijnen op de vacht gesmeerd, vermengd met bijvoorbeeld een bananenpapje. Zo krijgen de okapi's dit vanzelf naar binnen. In Blijdorp is dat niet nodig. Onze okapi's eten alles gewoon netjes op zonder trucjes.

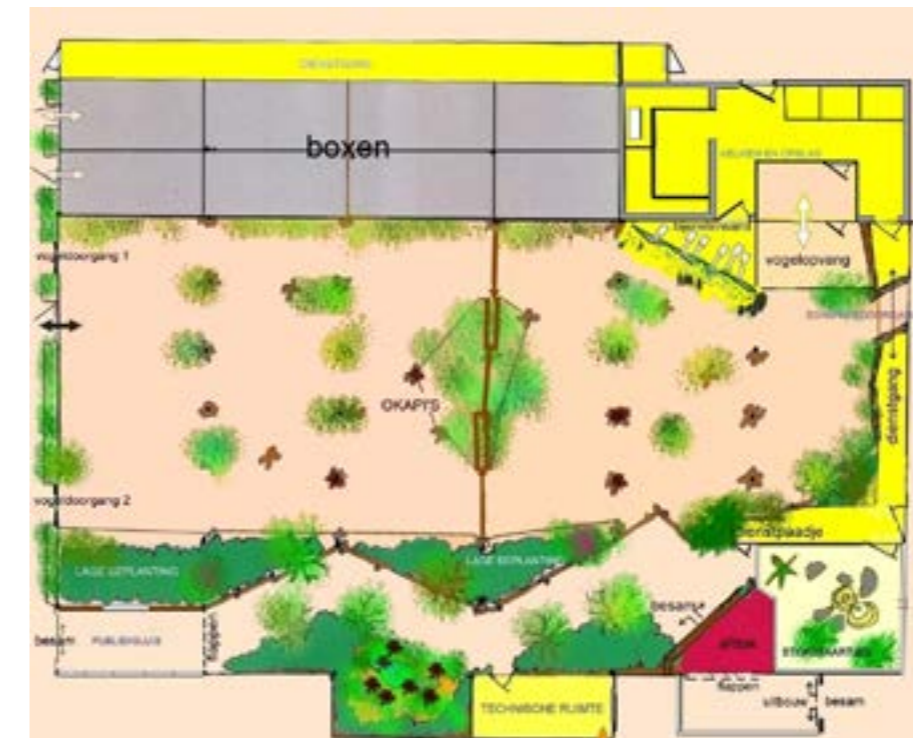
FOKKEN

Op dit moment leven er ongeveer 157 okapi's in dierentuinen over de hele wereld. Dat zijn er niet veel. Gelukkig is er iemand die we stamboekhouder noemen, die precies bijhoudt en doorgeeft welke dieren met elkaar kleintjes moeten krijgen om hele gezonde jongen te krijgen. Geen kleintjes van een vader die met een dochter paart bv. Of geen kleintjes van dieren die een erfelijke ziekte in de familie hebben. Die stamboekhouder werkt in de dierentuin van Antwerpen.

DIERENPASPOORT OKAPI

NIEUW VERBLIJF

Sinds maart 2015 hebben de okapi's een nieuw verblijf. De dieren maar zeker ook de verzorgers zijn hier heel blij mee. Vroeger moesten de okapi's in de winter op stal. Nu hebben ze bij de stallen een binnentuin waar ze vrij kunnen rondlopen. De planten in het publieksgedeelte zijn wel afgeschermd door schrikdraad omdat dit binnen de kortste keren kaalgevreten zou worden. Als het goed gaat en de dieren eenmaal weten waar ze vooral niet moeten komen, kan er misschien wel schrikdraad weggehaald worden. Verder hebben ze ook nog de beschikking over een prachtig buitenverblijf met veel bomen en beschutting.

TIP:

Wil je jouw spreekbeurt/ presentatie nog leuker maken? Leen dan een themakist. Een themakist is geen kant en klare spreek-beurt, maar bevat informatie & fotomateriaal. Kijk op www.diergaardeblijdorp.nl/themakist/

KIJK VOOR MEER DIERENINFORMATIE OP:

www.diergaardeblijdorp.nl